

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.277/2010/35.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2012. év január hó 11. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

Ítéletet:

A különösen nagy kárt okozó csalás büntette és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2010. év május hó 12. napján kelt 12.B.332/2007/86. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A vádlott vagyon elleni bűncselekményét a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a./ pontja szerint minősülő csalás büntettének minősíti.

A vádlott főbüntetését 2 (kettő) év 8 (nyolc) hónapi börtönbüntetésre enyhíti.

Az egyéb érdekelt fellebbezését elutasítja; és polgári jogi igényének érvényesítését utasítja egyéb törvényes útra.

A vádlott által fizetendő bűnügyi költség összege 150.545 (egyszázötvenezer-ötszáznegyvenöt) forint, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által 2010. május 12. napjától 2010. szeptember 8. napjáig házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe akként számítja be, hogy egy nap szabadságvesztésnek 4 (négy) nap házi őrizetben töltött idő felel meg.

A másodfokú eljárásban felmerült 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság - a Fővárosi Főügyészség év hónap napján kelt NF.14.855/2005/14-I. számú vádirata alapján eljárva - a vádlottat folytatólagosan elkövetett csalás büntette [Btk. 318.§ (1), (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [Btk. 276. §] miatt halmazati büntetésül 4 év 6 hónap börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az egyéb érdekelt polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította, rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész súlyosításért, míg a vádlott és védője enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

Jogorvoslattal élt az egyéb érdekelt is azt sérelmezve, hogy az elsőfokú bíróság nem ismerte el az ügyben magánfélként.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség 2010. év augusztus hónap 10. napján kelt BF.594/2010/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartva a börtönbüntetés tartamának felemelését, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Képviselője a másodfokú nyilvános ülésen az írásban kifejtettekkel egyezően a megállapított tényállást helyesnek, a minősítést törvényesnek mondta; ugyanakkor álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem adta indokát az enyhítő szakasz alkalmazásának, melyre egyébiránt ok nincs is. A szabadságvesztés súlyosítása mellett ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A védő a nyilvános ülésen elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta arra hivatkozással, hogy a tényállás megalapozatlan, és az indokolási kötelezettség maradéktalan teljesítése is elmaradt.

Az első, 143/2002-as részszámla a vád tárgyává tett kárérték több mint a felét teszi ki, meghatározó jelentőséggel bír az ügyben; és éppen ezzel összefüggésben a tényállás megállapításának alapjául szolgáló tanúvallomások korántsem egybehangzók és töretlenek. Az egyéb érdekelt vezetőinek nyomozás során és az elsőfokú tárgyaláson tett vallomásai eltérnek, szembesítésük pedig elmaradt. Ezért azután kellően nem nyert tisztázást, hogy a faktorálás elvetése pontosan mikor és milyen tartalommal történt; márpedig így nem cáfolható az a vádlotti előadás, hogy 2002. év június hónap 20. napján a köztük írásban létrejött megállapodás nem került nyomban visszavonásra, a részszámla aznapi lefaktorálása a sértettnél nem volt részéről jogellenes. A vádlott adott magyarázatot arra, hogy e részszámla kétszeres kifizetését miért nem észlelte; s a történések során nem csupán ő tévedett, hanem az egyéb érdekelt is, hiszen utóbb éppen az ő könyvelésükből került lefoglalásra a faktorálási „vignettával” ellátott számla-példány. Ez pedig megkérdőjelezi, hogy a diszkontálásra a részükről szabályszerűen kerülhetett volna sor; ráadásul annak során nem is a faktorcégnak utaltak, hanem közvetlenül a vádlott cégének. Az első részszámla tekintetében ezért nem állapítható meg a vádlott büntetőjogi felelőssége.

A másik két részszámla kapcsán a vádlotti cselekvőség kevésbé védhető és magyarázható. Mégis: a vádlott a kérdéses összegeket nem saját céljaira, hanem cégének működésére fordította, ugyanakkor magánvagyonát is felhasználva törekedett a kár megtérítésére. A jelentős időmúlás és büntetlen előélete okán nem szükséges vele szemben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása.

A vádlott a nyilvános ülésen nem jelent meg, távolmaradását védője útján orvosi beutalóval igazolta. A másodfokú bírósághoz eljuttatott beadványában korábbi vallomásával egyezően azt hangsúlyozta, hogy az első részszámla kapcsán törvényesen járt el.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése szerint; melynek

során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartva vizsgálódott, a bizonyítás során feltárt adatokat, tényeket értékelési körbe vonta, azok mérlegeléséről számot adott

Mindezek előrebocsátását követően némi kiegészítést, pontosítást mégis szükséges tenni elsősorban az első- és másodfokú iratok adatai alapján az alábbiak szerint.

A személyi részt tekintve:

- Az elsőfokú ítéletben még folyamatban voltak jelzett ügy időközben jogerősen lezárult: a Miskolci Városi Bíróság 2010. év április hónap 12. napján kelt 26.B.4553/2007/66. számú, illetve a Borsod- Abaúj- Zemplén Megyei Bíróság a 2011. év május hónap 31. napján jogerős 3.Bf.852/2010/21. számú határozatával a 2005. októberében elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntette és közokirat-hamisítás büntette miatt 1 év 6 hónap - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte.
- A személyi részben ugyancsak hivatkozott ügyben a Győri Rendőrkapitányságon jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt 5928/2009.bü. számon folyik nyomozás [elkövetési idő 2009. május]; ugyanakkor a Győri Megyei Rendőrkapitányság előtt is folyik eljárás jelentős kárt okozó csalás büntette miatt 168/2007.bü. számon.
- Ezen túlmenően a Törökszentmiklósi Rendőrkapitányságon 821/2009.bü. számon a Btk. 318. § (5) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntette miatt folyik nyomozás [elkövetési idő 2008. év novembere], míg a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 26.B.28.271/2011. számon indult büntetőeljárás a 2010. áprilisában elkövetett számvitel rendje megsértésének vétsége miatt.
- Az 1. számú Rt. felszámolási eljárása során a felszámoló feljelentéssel élt csődbüntett miatt; egyébiránt a Fővárosi Ítéltábla a 2009. év május hónap 19. napján kelt 11.Fpkf.43.017/2009/2. számú végzésével az egyszerűsített felszámolásról hozott elsőfokú határozatot hatályon kívül helyezte.
[A fentiek az első- és másodfokú eljárás iratain, valamint a vádlott erkölcsi bizonyítványában foglaltakon alapulnak.]
- A vádlottat 2010. év augusztus hónap 17. napján baleset érte, sarokcsonttörést és agyrázkódást szenvedett. A vádlott pszichiátriai kezelésre szorul [a másodfokú eljárás adatai].

A történeti tényállás tekintetében:

- Az elsőfokú ítélet 3. oldalának második bekezdése elején a 2001. január 12.-i időpont-megjelölés nyilvánvaló elírás; az - amint a 13. oldal negyedik bekezdése irathűen tartalmazza - helyesen 2001. év január hónap 16. napja [nyomozati iratok II. kötet 599. oldala].
- A nyomozati iratok II. kötet 591. oldala alapján ennek a faktorálási keretszerződésnek az I/1. pontja akként rendelkezik, hogy a szállító [az 1. számú Rt.] a mellékletben meghatározott vevővel [jelen konkrét esetben a az egyéb érdekelttel] szemben keletkező összes számlakövetelését ruházza át a faktorra [a sértettre].

E számlakövetelés - amint azt a 3. oldal első bekezdése helyesen tartalmazza - összességében eredetileg 301.250.000.- forint volt. A három, faktorálásra ténylegesen benyújtott részszámla - 67.758.125.- forint + 53.762.500.- forint + 64.283.250.- forint - együttesen 185.803.875.- forintot tesz ki; ez az az összeg, amely az eljárás tárgyát képezi, s melyet a vádlott megszerezni törekedett. Ténylegesen a sértett részéről 56.984.585.- forint + 31.706.884.- forint + 27.172.241.- forint; összesen 115.863.710.- forint átutalására került sor, ez a ténylegesen bekövetkezett kár; melyből a vádlott az elsőfokú ítélet 7. oldal negyedik bekezdésének helyes adata szerint 85.334.380.- forintot fizetett vissza.

Az így kiegészített tényállás már maradéktalanul helyes és teljes, és a felülbírálat alapjául szolgált a másodfokú eljárásban.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat számbavette, logikus és meggyőző érveléssel adott számot azok értékelésének mikéntjéről.

Szemben a védői hivatkozással, a vádlotti megnyilatkozások korántsem mondhatók töretlennek és egyezőnek; mindezzel a támadott határozat a 8-13. oldalán elemző részletességgel foglalkozik is. Ugyanakkor az egyéb érdekelt részéről kihallgatott tanúk vallomásaival kapcsolatos védői aggályok sem állják meg a helyüket; az 1. számú tanú első nyomozati kihallgatásától kezdődően végig egyezően adta elő a történeteket [nyomozati iratok II. kötet 521. oldala; 36/l. elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 34. oldala]; sőt, már a 2005. év április hónap 28. napján kelt feljelentés is úgy fogalmaz, hogy a faktorálási nyilatkozat aláírását követően nyomban abban állapodtak meg a felek, hogy annak felhasználására nem fog sor kerülni [nyomozati iratok I. kötet 31. oldala].

Az elsőfokú bíróság ítéletének 13-20. oldalán időrendi sorban mutatta be a történéseket, az egyes vonatkozó bizonyítékok megjelölésével. Ezek fényében teljességgel elfogadhatatlan bármely vádlotti jóhiszeműségre, valamely tévedés lehetőségére hivatkozni annál is kevésbé, mivel a vádlott és a sértett vezetője által megkötött, az ügyben sokszor hivatkozott faktorálási keretszerződés 6. számú módosítása - mely az 1. számú Rt., az egyéb érdekelt. és a sértett konkrét faktor-kapcsolatát ténylegesen megteremtette - ugyancsak 2002. év június hónap 20. napján kelt [nyomozati iratok II. kötet 573. oldala]; tehát ugyanaznap, amikor a vádlott az egyéb érdekelt vezetőivel a faktorálási nyilatkozatot előbb írásban megkötötte, majd utóbb szóban annak megsemmisítéséről állapodott meg.

Az iratok mellékleteként kezelt négykötetnyi számlaforgalmi kimutatás, valamint a nyomozati iratok I. kötet 439-485. oldalának kigyűjtése is azt igazolja, hogy a vádidőszakban az 1. számú Rt. likviditási gondokkal küszködött; s amennyiben a számlájára pénz érkezett, az nyomban továbbutalásra került. Ilyen gazdasági helyzetben annak feltételezése, hogy a százmilliós nagyságrendű kétszeri kifizetés a társaságot vezető vádlottnak ne tűnt volna fel, minden komolyságot nélkülöz.

Összességében a felmentést célzó vádlotti-védői fellebbezés a bizonyítékok törvényes mérlegelését támadja, így eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállásból a vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű; a cselekmények minősítése azonban csak részben törvényes.

A vagyon elleni bűncselekmény csalás büntetteként való értékelése helyes, mint ahogy az is, hogy az ügy sértettje a 2. számú Rt. A vádlott a faktorcéget ejtette tévedésbe, ezáltal kárt neki okozott; s az a tény, hogy utóbb a gazdasági perben eljáró bíróság a az egyéb érdekeltet kötelezte a sértett jogutódja javára a követelt összeg és járulékai megfizetésére, ugyancsak azt támasztja alá, hogy a jelen büntetőügynek az egyéb érdekelt nem sértettje.

Így viszont ez utóbbinak az elsőfokú ítélet ellen jogorvoslati lehetőséget a törvény a Be. 324. §-ban nem is biztosít. Ezért a másodfokú bíróság az egyéb érdekelt fellebbezését - mint arra nem jogosulttól származót - a Be. 359. § (1) bekezdése szerint elutasította, egyben a polgári jogi igény elbírálása kapcsán a Be. 335. § szerinti törvényi megszövegezést alkalmazta.

Nem osztotta ugyanakkor a másodfokú bíróság az elsőbírói álláspontot abban, hogy a csalás büntette folytatólagosan elkövettként lenne értékelhető.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott egy esetben tévesztette meg a sértettet; éspedig 2002. év június hónap 20. napján, amikor nem tárta fel, hogy a faktorálási szerződés már tárgytalan. [Itt kell utalni arra, hogy a faktorálás jogintézménye írásbeliséghez nem kötött - BH. 1999. 77; BH. 2005. 363. - a vádlott és az egyéb érdekelt vezetői között létrejött szóbeli megállapodás joghatályos.]. A kár is bekövetkezett ugyanezen a napon az első részszámla alapján megtett átutalással; s tekintve, hogy az összeg a minősítési értékhatárt - ötvenmillió forintot - már ebben az esetben meghaladta, a cselekmény befejezett. Ehhez képest - további újabb vádlotti megtévesztés hiányában - folytatólagosságot nem eredményez, hogy a kárösszeg későbbi átutalások révén 2002. októberéig emelkedett a duplájára.

Az elsőfokú bíróság lényegében nem adta indokát annak, hogy a cselekmény mely okból volna üzletszerűen elkövetett. Az elsőfokú ítélet 30. oldalának harmadik bekezdésében ezzel összefüggésben írtak - rövid időközönként történő elkövetés - legfeljebb a folytatólagosság indokául szolgálhatna.

A vádlott terhére egy szerződés alapján egy vagyon elleni bűncselekmény róható; kellő adatot nem tárt fel a büntetőeljárás annak igazolására, hogy őt a Btk. 137. § 9. pontjában megfogalmazott rendszeres haszonszerzési célzat vezette volna; életvezetésében nem érhető tetten valamely ismétlődő és rendszeres haszonszerzésre törekvő akarat-elhatározás, bűnöző életformára történő berendezkedés [BH. 2002. 469.].

Így viszont nincs alap a súlyosabb minősítésre; a vádlott vagyon elleni cselekménye ezért helyesen a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó csalás büntette.

A közbizalom elleni bűncselekmény minősítése helyes és törvényes, a BKv. 36. véleményben foglaltakat követi.

A büntetés nemének és mértékének kapcsán az alábbiaknak kell jelentőséget tulajdonítani:

A minősítés megváltoztatása eredményeként a törvényi büntetési tételkeret a halmazati szabályokra figyelemmel 2 évtől 9 évig terjed, a Btk. 87. §-ban írtak alkalmazása ezáltal szükségtelemmé vált. Enyhít a ténylegesen bekövetkezett kár mintegy háromnegyedének megtérítése, és különösen az igen jelentős időmúlás. Ez utóbbira figyelemmel a másodfokú bíróság a büntetési tételkeret alsó határához közelítően állapította meg a börtönbüntetés mértékét; további mérséklésre, a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére a kár összegére tekintettel ezzel együtt sem látott lehetőséget.

A vádlott az elsőfokú ítélet kihirdetését követően házi őrizetet töltött, melynek tartamát a Btk. 99. § (3) bekezdése szerint kell a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani.

Az iratoknál nem került vezetésre a költségjegyzék; a nyomozás során bűnügyi költség nem keletkezett.

A 36/II., 45., 55., 69., 83. és 86. sorszámú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyvben, valamint az 57. sorszámú végzésben foglaltakból megállapíthatóan a tanú útiköltségeként, az írásszakértő díjaként, valamint a kirendelt védő eljárása okán összesen 150.545.- forint bűnügyi költség merült fel; a szükséges pontosítást a másodfokú bíróság megtette.

A másodfokú eljárásban megintcsak a védői tevékenység következtében előállt 19.050.- forint bűnügyi költséget - tekintettel arra, hogy a vádlotti-védői fellebbezés mondható eredményesnek - a Be. 381. § (2) bekezdése alapján az állam viseli.

Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti megváltoztatása a Be. 372. § (1) bekezdésén, míg egyebekben a helybenhagyása a Be. 371. § (1) bekezdésén alapul.

A jelen másodfokú ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdésében írt lehetőség hiányában nincs helye további fellebbezésnek.

Budapest, 2012. év január hó 11. napján

Dr. Székely Ákos s.k.	Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	Miszlayné dr. Lányi Éva s.k.
a tanács elnöke	bíró	bíró
határozat szerkesztő		

A Fővárosi Bíróság 2010. év május hónap 12. napján kelt 12.B.332/2007/86. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.277/2010/35. számú ítéletében írt változtatással 2012. év január hónap 11. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2012. év január hónap 11. napján

Dr. Székely Ákos s.k.
a tanács elnöke

*Kiadmány hitelélül:
bírósági ügyintéző*